

Teza: właściwość miejscowa sądu dyscyplinarnego

Właściwy miejscowo jest okręgowy sąd dyscyplinarny okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego a nie w chwili postawienia zarzutów.

WO - 168/17

POSTANOWIENIE

z dnia 8 marca 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W. w składzie:

Przewodniczący : SWSD Piotr Dragon

Sędziowie : SWSD Sławomir Bereza

SWSD Stanisław Chmielewski

Protokolant : Aneta Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2018 roku, w Warszawie, sprawy radcy prawnego D. T.

obwinionego z art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz. 233 z póź. zm.) w zw. z art. 12 ust.1 i art. 38 ust.3 Kodeksu Etyki Radców Prawnych

w celu rozpatrzenia wniesionego w terminie zażalenia obwinionego z dnia 24 października 2017 roku od postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 13 października 2017 roku wydanego po rozstrzygnięciu wniosku obwinionego o przekazanie sprawy do rozpatrzenia przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie - sygn. akt OSD/21//17

postanawia :

1. utrzymać postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 13 października 2017 roku – sygn. akt : OSD/21/17.
2. kosztami postępowania odwoławczego w wysokości 1.200,00 (słownie: jeden tysiąc dwieście) złotych przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Radca prawny D. T. we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie z dnia 7 września 2017 roku – wniesionym w tym dniu do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie – został obwiniony o to, że :

skierował do (...) dla (...) M. pozew z dnia 4.07.2016r. przeciwko skarżącej S. M., z żądaniem zapłaty kwoty 1.590zł za maj i czerwiec 2016r. z tytułu zaliczki na fundusz remontowy i koszty utrzymania budynku Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ul. (...) w W. i do (...) pozew z dnia (...) przeciwko S. M. o zapłatę tej samej należności 1.590zł za ten sam okres maja i czerwca 2016r., a ponadto w pozwie tym świadomie, bezpodstawnie twierdził, że w sprawie tej należności prowadzono mediację, czym dopuścił się przewinienia z art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 233 z póź. zm.) w zw. z art. 12 ust.1 i art. 38 ust.3 Kodeksu Etyki Radców Prawnych – sygnatura akt : Rz. D. 9/17.

Wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie został sporządzony po przeprowadzeniu dochodzenia, które zostało wszczęte Postanowieniem w/w Rzecznika z dnia 13 kwietnia 2017 roku - w reakcji na „Zawiadomienie” Pani S. M. z dnia 24 lutego 2017 roku, które wpłynęło do OIRP w Rzeszowie w dniu 2 marca 2017 roku.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie, po zarejestrowaniu w/w wniosku o ukaranie radcy prawnego D. T. i nadaniu sprawie sygnatury OSD/21/17, wyznaczył w sprawie rozprawę na dzień 13 października 2017 roku, na którą wezwano – między innymi – obwinionego radcę prawnego D. T.. W dniu 12 października 2017 roku do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie wpłynął „WNIOSEK OBWINIONEGO” z dnia 5 października 2017 roku, w którym obwiniony przedstawił swoje stanowisko w sprawie oraz wnioski dowodowe, a nadto – w punkcie 1-ym pisma – wniósł „... o przekazanie sprawy do Sądu przy OIRP w Warszawie jako właściwego miejscowo do jej rozpoznania z uwagi na fakt iż na podstawie uchwały numer 756/2017 Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie został przeniesiony na listę radców prawnych OIRP w Warszawie...” – załączając do w/w pisma kserokopię w/w Uchwały z której wynika, że została ona podjęta w dniu 23 sierpnia 2017 roku.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie w dniu 13 października 2017 roku, po wszczęciu rozprawy, na którą stawiał się tylko Rzecznik Dyscyplinarny, zapoznał się z w/w pismem-wnioskiem obwinionego i po stwierdzeniu konieczności rozstrzygnięcia wniosku formalnego obwinionego sformułowanego na wstępie jego pisma wydał postanowienie. W wydanym orzeczeniu postanowił nie uwzględnić wniosku obwinionego o przekazanie sprawy do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w Warszawie, a w uzasadnieniu Sąd stwierdził, że „... zgodnie z art. 70² ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, właściwym do rozpoznania sprawy jest Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Zgodnie z treścią art. 67² w/w ustawy, postępowanie dyscyplinarne obejmuje : dochodzenie, postępowanie przed sądem dyscyplinarnym, postępowanie wykonawcze. Za chwilę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego należy uznać zatem datę postanowienia o wszczęciu dochodzenia. Postanowienie o wszczęciu dochodzenia w przedmiotowej sprawie pod sygn. akt RzD – 9/17 zostało wydane przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie w dniu 13 kwietnia 2017 r. tj. przed datą uchwały nr 756/2017 Rady OIRP w Warszawie, która została podjęta w dniu 23 sierpnia 2017r. ...”.

Następnie w/w Sąd odroczył rozprawę w związku z usprawiedliwioną nieobecnością obwinionego oraz koniecznością wyczekania na uprawomocnienie się postanowienia w przedmiocie właściwości sądu.

Obwiniony radca prawny D. T., po otrzymaniu w dniu 18 października 2017 roku w/w postanowienia Sadu, wniósł na nie zażalenie, które przesłał listem poleconym w dniu 25 października 2017 roku, a które do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie wpłynęło w dniu 30 października 2017 roku. W zażaleniu obwiniony zaskarżył postanowienie z dnia 13 października 2017 roku w całości – zarzucając mu naruszenie art.70² ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, „...wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia .... i przekazanie sprawy do OSD przy OIRP w Warszawie jako właściwego do jej rozpoznania.”

W uzasadnieniu w/w stanowiska obwiniony podniósł, że „... pod pojęciem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego użytym w unormowaniu ww. regulacji należy rozumieć postanowienie zarzutów obwinionemu co nastąpiło po przeniesieniu na listę przy OIRP w Warszawie. Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, iż wniosek o przeniesienie sprawy do OSD przy OIRP w Warszawie jest nieuzasadniony. Nadto mając na uwadze zawnioskowane w sprawie osobowe źródła dowodu, zamieszkałe poza kognicją OSD przy OIRP w Rzeszowie uzasadnione jest z punktu widzenia koncentracji materiału dowodowego w sprawie przeniesienie przychylenie się do wniosku Skarżącego.”

Przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie zarządzeniem z dnia 2 listopada 2017 roku przyjął zażalenie obwinionego radcy prawnego D. T. stwierdzając jego prawidłowe wniesienie, a zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2017 roku polecił jego przekazanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP w Warszawie wraz z aktami sprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

Zażalenie obwinionego radcy prawnego D. T. nie jest zasadne i nie może zostać uwzględnione.

Rozpatrując kwestię właściwości miejscowej Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, która jest istotna dla prawidłowego rozpatrzenia sprawy, której przedmiotem jest ocena ewentualnego niewłaściwego zachowania lub działania członka samorządu radców prawnych, należy na wstępie podnieść, że jest to – uwzględniając obowiązujący stan systemu prawa w Polsce – jedno z zadań samorządu zawodowego jakim jest samorząd radców prawnych. W celu wprowadzenia właściwych wniosków i dokonania oceny konkretnej sprawy konieczne jest przeanalizowanie zapisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz. 233 z póź. zm.) - zwana dalej w treści „Ustawą” , gdyż treść norm objętych tą Ustawą w sposób kompletny i jednoznaczny regulują podstawowe kwestie w zakresie sprawowania przez w/w samorząd pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu radcy prawnego w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Stworzenie praktycznie nowej ustawy, uwzględniającej ustrojowe zasady funkcjonowania Polski jako demokratycznego państwa prawa, potwierdzone uchwaleniem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ustawą z dnia 2 kwietnia 1997 roku – Dz. U. nr 78 z 1997 r., poz.483, wymagało przeprowadzenia istotnych nowelizacji Ustawy i proces ten zakończył się po wejściu w życie ustaw uchwalonych w 2014 roku – ostatnia z tych nowelizacji weszła w życie 25 grudnia 2014 roku. Efektem pracy wykonanej przez uprawnione organy państwa przy udziale samorządu radców prawnych jest Ustawa, która obejmuje całościowe unormowanie zasad funkcjonowania samorządu radców prawnych w Polsce i Unii Europejskiej, także w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych, w tym przebiegu postępowania w tego rodzaju sprawach.

Potwierdzeniem tego stanu są opracowania przedstawione w dostępnych zbiorach, i tak są to :

a)

monografia autorstwa Wiesława Kozielowicza - „Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy” - Wyd. Prawnicze Wolters Kluwer 2016 / LEX ,

b)

komentarz autorstwa dr Tomasza Schefflera „Ustawa o radcach prawnych. Komentarz” -Wyd. C.H.BECK 2018 / Legalis.

Jednym z jej elementów, istotnym w niniejszej sprawie, jest „Rozdział 6 Odpowiedzialność dyscyplinarna” - art. 64-74¹ Ustawy i w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego normy objęte tymi zapisami są podstawą - i to wystarczającą - do rozstrzygnięcia kwestii zasadności zażalenia wniesionego przez obwinionego radcę prawnego D. T..

Jednocześnie należy zauważyć, że obwiniony w treści uzasadnienia wniosku z pisma wniesionego 12 października 2017 roku wyraził pogląd, że samo przeniesienie-wpisanie na listę radców prawnych prowadzoną przez OIRP w Warszawie jest wystarczającą przesłanką dla wykluczenia właściwości miejscowej Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie. Dopiero w swoim zażaleniu obwiniony stwierdził, że nie zgadza się z treścią w/w postanowienia Sądu, który nie uwzględnił jego wniosku i wskazał, że w dniu wszczęcia postępowania obwiniony był członkiem OIRP w Rzeszowie. Dalej obwiniony wyraził pogląd, że jego zdaniem pod pojęciem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego – wg Ustawy – należy rozumieć postawienie zarzutów obwinionemu, co nastąpiło po jego przeniesieniu na listę OIRP w Warszawie. Ponadto obwiniony wskazując na zgłoszone już w sprawie wnioski dowodowe, a ściśle ich miejsca zamieszkania, oraz celowość koncentracji materiału dowodowego w sprawie uzasadniał przychylenie się do jego wniosku o przeniesienie sprawy.

Oceniając prawidłowość zaskarżonego przez obwinionego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie z dnia 13 października 2017 roku należy wskazać na następujące fakty, które są istotne dla rozstrzygnięcia w sprawie. I tak :

- w dniu 2 marca 2017 roku do OIRP w Rzeszowie wpłynęła skarga Pani S. M. p-ko obwinionemu, który jest wpisany na listę radców prawnych w/w I.,

- w dniu 13 kwietnia 2017 roku Rzecznik Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie, w związku ze skargą S. M., wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego p-ko obwinionemu, w którym sformułował zarzuty,

- w dniu 23 sierpnia 2017 roku Rada OIRP w Warszawie podjęła uchwałę nr 756/2017 mocą, której obwiniony został radcą prawnym wpisanym na listę radców prawnych prowadzoną przez w/w Izbę pod nr (...),

- w dniu 7 września 2017 roku Rzecznik Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie, w związku ze skargą Pani S. M., wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie wniosek o ukaranie obwinionego.

Przechodząc do analizy i oceny Sąd Odwoławczy stwierdza, także w oparciu o wniosek i zażalenie wniesione przez obwinionego, że nie kwestionuje on istotnych dla rozstrzygnięcia spornej kwestii czynności, w tym ich dat, podjętych w toku postępowania dyscyplinarnego wszczętego przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie w dniu 13 kwietnia 2017 rok, który był właściwym organem dla podjęcia takiej decyzji w kontekście znanych mu faktów dotyczących działań obwinionego, a związanych z wykonywaniem obowiązków zawodowych, bez przesądzania dalszego toku postępowania dyscyplinarnego.

Należy zauważyć, że obwiniony w zażaleniu wskazuje na datę/dzień postawienia zarzutów jako istotną dla sprawy właściwości miejscowej Sądu I instancji i rozumie przez to datę – chociaż wyraźnie tego nie stwierdza – wniosku o ukaranie, gdyż w innym przypadku jego zażalenie jest z gruntu bezzasadne. Sąd Odwoławczy nie dopatrył się innej daty, która mogłaby mieć znaczenie w kontekście twierdzeń obwinionego. Takie rozumienie przez obwinionego zasad postępowania dyscyplinarnego unormowanego Ustawą w przepisach wskazanych na wstępie uzasadnienia jest nieprawidłowe. Zgodnie z treścią art.67² Ustawy postępowanie dyscyplinarne obejmuje trzy etapy, tj. :

a)

dochodzenie, które jest wszczynane przez rzecznika dyscyplinarnego Izby, do której należy radca prawny a to przesądza wpis na listę prowadzoną przez izbę, poprzez wydanie postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,

b)

postępowanie przez sądem dyscyplinarnym, które inicjuje rzecznik dyscyplinarny poprzez wniesienie wniosku o ukaranie do okręgowego sądu dyscyplinarnego lub inicjując działania w trybie określonym w treści art.66 Ustawy,

c)

postępowanie wykonawcze, które zgodnie z treścią art.71 ust.1 i 2 Ustawy prowadzi dziekan właściwej rady okręgowej izby radców prawnych, po otrzymaniu odpisu prawomocnego orzeczenia.

Mając - co do zasady - na względzie w/w przepis można już stwierdzić, że stanowisko obwinionego jest nieuprawnione gdyż „wniosek o ukaranie kierowany do okręgowego sądu dyscyplinarnego” nie jest „postawieniem zarzutów”. Takim orzeczeniem jest „postanowienie o wszczęciu dochodzenia”, w którym rzecznik dyscyplinarny, jako uprawniony organ działający w toku postępowania dyscyplinarnego na podstawie art.67¹ Ustawy podejmuje samodzielną decyzję o rozpoczęciu pierwszego etapu postępowania dyscyplinarnego i określa przedmiot sprawy poprzez sformułowanie zarzutu/ów wobec obwinionego. Potwierdzeniem prawidłowości takiego poglądu jest treść art. 68 Ustawy, a w szczególności jego ust.1 w zw. z ust.3 i 4, w którym przyznano obwinionemu już w dochodzeniu prawo strony i prawo do obrońcy oraz zdefiniowano, że obwinionym jest radca prawny co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów, a te są objęte treścią postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

Jednocześnie Sąd Odwoławczy w swoich rozważaniach i jako podstawę rozstrzygnięcia musi brać pod uwagę treść art. 70² ust.1 Ustawy, w którym ustawodawca w sposób jednoznaczny unormował właściwość miejscową okręgowego sądu dyscyplinarnego stwierdzając, że jest to Sąd okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Wobec przedstawionego powyżej jednoznacznego rozstrzygnięcia kwestii właściwości miejscowej sądu dyscyplinarnego I instancji Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie znalazł podstaw do podzielenia stanowiska obwinionego co do konieczności rozpoznania jego sprawy dyscyplinarnej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie. Jednocześnie w/w Sąd kwestię przeniesienia sprawy w celu koncentracji materiału dowodowego pozostawia bez rozpoznania albowiem nie była ona przedmiotem rozstrzygnięcia w zaskarżonym postanowieniu z dnia 13 października 2017 roku i nie mogła być także przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie.

Reasumując, przedstawione powyżej okoliczności i rozważania nie pozwoliły na uwzględnienie zażalenia obwinionego radcy prawnego, a wobec brak podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia z urzędu, należało na podstawie art.70² ust.3 w zw. z art.70³ Ustawy orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono na podstawie art.70⁶ ust.2 Ustawy.